

FINANCIERINGSSTATUUT GEMEENTE VOORST 2018

Inhoudsopgave

- 1 | INLEIDING
- 2 | FINANCIERINGSFUNCTIE
- 3 | RISICOBEBEER
- 4 | GEMEENTEFINANCIERING
- 5 | KASBEHEER
- 6 | ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE, INTERNE CONTROLE en
INFORMATIEVOORZIENING
- 7 | SLOTBEPALINGEN
- 8 | BIJLAGE GELDLeningen EN GARANTIES

Hoofdstuk 1

INLEIDING

Bij het opstellen van dit financieringsstatuut is rekening gehouden met de bepalingen van de (wettelijke)kaders, onder andere Gemeentewet, Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido), de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Binnen deze wettelijke kaders is de gemeente verplicht haar eigen doelstellingen en kaders ten aanzien van de financieringen (treasury) vast te stellen. De kaders zijn vastgelegd in de op 6 maart 2017 financiële verordening ex art.212 van de gemeentewet en de uitvoeringsregels in het financieringsstatuut.

In het financieringsstatuut worden allereerst het begrippenkader en de doelstellingen van de financieringsfunctie van de gemeente geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van het risicobeheer. Vervolgens wordt de gemeentefinanciering en het kasbeheer behandeld en daarna komt de administratieve organisatie interne controle van de financieringsfunctie aan de orde. Daarbij ligt het accent op de eenduidigheid rondom de verdeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Tot slot worden de uitgangspunten voor de informatievoorziening vastgelegd. Een goede informatievoorziening is noodzakelijk om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te maken en te houden.

De gemeente Voorst heeft in 2007 beleidsregels vastgesteld in een "Notitie Toetsingskaders gemeentegaranties en geldleningen". Deze beleidsregels zijn verwerkt in dit financieringsstatuut (bijlage Geldleningen en garanties) en de oorspronkelijke notitie is ingetrokken.

Begrippenkader

In dit statuut verstaan wij onder:

- *Financiering*
het aantrekken van financiële middelen voor een periode van één jaar of langer. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen
- *Financieringsfunctie*
de sturing en het beheer van, de verantwoording over en het toezicht op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's
- *Geldstromenbeheer*
al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten over te maken zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer)
- *Intern liquiditeitenrisico*
het risico van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen
- *Prudent karakter*
risicomijdend karakter.
- *Kasgeldlimiet*
het maximale bedrag dat de gemeente mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen, dat wil zeggen financieringsmiddelen met een looptijd van maximaal één jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van een kalenderjaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage
- *Koersrisicobeheer*
het beheer van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen
- *Kredietrisicobeheer*

het beheer van de risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie doordat een tegenpartij verplichtingen niet kan nakomen.

- *Rating*
de inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier
- *Relatiebeheer*
Het onderhouden van relaties met ondernemingen, waarmee in het kader van de uitvoering van het financieringsbeleid contacten worden onderhouden.
- *Renterisicobeheer*
het beheer van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger, respectievelijk dat de renteopbrengsten van activa lager zullen zijn dan een in de begroting geraamd niveau
- *Renterisiconorm:*
het bedrag aan renterisico dat niet mag worden overschreden. Het bedrag wordt berekend door een percentage op basis van de Wet fido te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar
- *Rentetypische looptijd:*
de looptijd zoals gedefinieerd in de Wet Fido
- *Rentevisie:*
een toekomstverwachting van de renteontwikkeling
- *Saldobeheer:*
het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
- *Schatkistbankieren*
Schatkistbankieren houdt in dat de liquide middelen boven het drempelbedrag worden aangehouden bij het ministerie van Financiën
- *Uitzetting*
het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar en langer
- *Staatsteun*
Staatsteun zoals gedefinieerd in artikel 107, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU).

Hoofdstuk 2

FINANCIERINGSFUNCTIE

2.1 Doelstellingen/beleid financieringsfunctie

De financieringsfunctie binnen de gemeente Voorst beoogt de volgende doelstellingen:

1. Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te voeren;
3. Het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, valutarisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
4. Het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Hoofdstuk 3

RISICOBEBEER

3.1. Uitgangspunten risicobeheer

Met betrekking tot het risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. Het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of verstrekken van geldleningen en het verlenen van gemeentegaranties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak.;
2. Uitzettingen hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van meer dan normale risico's;
3. Er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden;

3.2. Renterisicobeheer

1. Een stabiel rentelastniveau wordt nagestreeft door de looptijd van de op te nemen langlopende geldleningen af te stemmen op de looptijden van de in de leningenportefeuille reeds aanwezige leningen;
2. Het renterisico van de vaste schuld bedraagt maximaal de renterisiconorm;
3. Het renterisico van de vlottende schuld wordt beperkt door de netto vlottende schuld te beperken tot de kasgeldlimiet conform de bepalingen in de Wet fido;
4. De rentevisie van de gemeente wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting vastgesteld;

3.3. Valutarisicobeheer

De gemeente loopt geen koersrisico aangezien het Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden voorschrijft dat geldleningen door gemeenten slechts kunnen worden aangegaan of verstrekt in Euro's.

3.4. Kredietrisicobeheer

Liquiditeitsoverschotten boven het drempelbedrag mogen uitsluitend worden belegd in 's Rijks schatkist en bij medeoverheden. Hierdoor kan het kredietrisico op nihil worden gesteld.

3.5. Intern Liquiditeitenrisico

De gemeente beperkt haar interne liquiditeitenrisico's door haar financieringsactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd 1 jaar/12 maanden);

Hoofdstuk 4

GEMEENTEFINANCIERING

4.1. Financiering

1. Financieringen worden uitsluitend aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
2. Financieringen met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken ten einde de renterisico's te beheersen en het renteresultaat te optimaliseren;
3. Voor de aan te trekken financieringen met een looptijd langer dan 1 jaar worden tenminste 2 prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
4. Het aantrekken van geldmiddelen gebeurt uitsluitend bij financiële ondernemingen met minimaal een A-rating afgegeven door 2 gezaghebbende ratingbureaus of bij overheidsinstellingen.

4.2. Uitzettingen

Bij het uitzetten van overtollige financiële middelen gelden de wettelijke voorschriften waaronder de regels, zoals die voor het Schatkistbankieren zijn vastgesteld.

4.3. Geldleningen en garanties geldleningen aangegaan door derden

Geldleningen aan derden en garanties voor het aangaan van geldleningen door derden worden slechts verstrekt voor zover dit past binnen het gemeentelijk beleid en de publieke taak van de gemeente. In de bijlage van dit statuut zijn nadere bepalingen opgenomen omtrent het verstrekken van geldleningen en garanties.

4.4. Relatiebeheer

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

1. Bankrelaties en hun bancaire condities worden indien nodig tenminsten ééns in de vijf jaar beoordeeld;
2. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid te voldoen aan de eisen die gesteld zijn aan een AA-rating;
3. Financiële ondernemingen dienen in Nederland of in een andere EER-lidstaat op basis van geharmoniseerde wet- en regelgeving onder toezicht te vallen;
4. tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

Hoofdstuk 5

KASBEHEER

5.1. Geldstromenbeheer

Ten einde de kosten van geldstromenbeheer te minimaliseren wordt:

1. Het liquiditeitengebruik beperkt door de geldstromen op organisatieniveau op elkaar en op de liquiditeitenplanning af te stemmen.
2. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitenpositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen;
3. Het betalingsverkeer zoveel als mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

5.2. Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen;

1. De gemeente streeft naar een concentratie van geldstromen binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities;
2. Indien er een liquiditeitenbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij worden de bepalingen betreffende de kasgeldlimiet in acht genomen;
3. De gemeente vraagt bij minimaal 2 ondernemingen offertes op alvorens middelen worden aangetrokken met een looptijd korter dan één jaar.

Hoofdstuk 6

ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE, INTERNE CONTROLE en INFORMATIEVOORZIENING

6.1. Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In het kader van de financieringsfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de financieringsactiviteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd;
2. Bevoegdheden zijn via mandaat nader schriftelijk vastgelegd;
3. Bij de uit te voeren financieringsactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
  - a. iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd (het vier-ogen principe);
  - b. de uitvoering en registratie in de financiële administratie geschieden door afzonderlijke functionarissen;
  - c. de uitvoering en controle geschieden door afzonderlijke functionarissen.

6.2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de financieringsfunctie van de gemeente staan in de onderstaande tabel gedefinieerd. Het overzicht beperkt zich tot het niveau van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.

Funcctie	Verantwoordelijkheden
De gemeenteraad	<ul style="list-style-type: none"> ▪ het vaststellen van de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie (in de financiële verordening); ▪ het vaststellen van de paragraaf financiering in de begroting en de jaarrekening (en hiermee toezicht houden op het financieringsbeleid en de uitvoering hiervan).
College burgemeester en wethouders	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stelt de richtlijnen voor de uitvoering van de financieringsfunctie vast door middel van de vaststelling van het Financieringsstatuut; ▪ draagt de formele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het financieringsbeleid; ▪ besluit over transacties die vallen buiten de gemandateerde bevoegdheden van medewerkers; ▪ rapporteert aan de gemeenteraad via het jaarverslag en tussentijdse rapportages over de uitvoering van het financieringsbeleid.
De portefeuillehouder financiën	<ul style="list-style-type: none"> ▪ draagt de politieke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het financieringsbeleid.

6.3. Informatievoorziening

1. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken, in combinatie met het onderdeel financiële positie in de begroting, geeft het college van burgemeester en wethouders inzicht in de berekening van de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de financieringsbehoefte en de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoe rekening.
2. In het kader van de informatie voor Derden verstrekt het college van burgemeester en wethouders financiële informatie over de begroting, de jaarrekening en realisatiecijfers per kwartaal aan het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Hoofdstuk 7

SLOTBEPALINGEN

7.1. Inwerkingtreding

Dit financieringsstatuut gemeente Voorst 2018 treedt in werking met ingang van 1 januari 2018 en vervangt het financieringsstatuut 2011 (4 juni 2013) en de beleidsregels Toetsingskaders gemeentegarantie en Geldleningen (1 juni 2007) vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorst.

7.2. Afwijkingen financieringsstatuut

Het college van burgemeester en wethouders kan enkel via een besluit van de bepalingen in dit financieringsstatuut afwijken.

7.3. Citeertitel

Dit financieringsstatuut wordt aangehaald als 'Financieringsstatuut gemeente Voorst 2018'.

Hoofdstuk 8

BIJLAGE GELDLENINGEN EN GARANTIES

Uitvoeringsbepalingen

Geldleningen aan derden en garanties voor het aangaan van geldleningen door derden worden slechts verstrekt voor zover dit past binnen het gemeentelijk beleid en de publieke taak van de gemeente. Hierbij gelden de volgende bepalingen:

- De te financieren zaak of activiteit heeft betrekking op investeringen die te maken hebben met nieuwbouw, verbouw en (her-) inrichting van een gebouw of terrein;
- De aanvrager van een rechtstreekse garantie kan geen aanspraak maken op een voorliggende voorziening zoals een waarborgfonds.

Te overleggen bescheiden bij de aanvraag van een lening of garantie

Voor het beoordelen van de aanvraag van een geldlening of garantie worden door de aanvrager de volgende bescheiden overlegd:

1. Omschrijving van de reden van de aanvraag;
2. Een uittreksel van de inschrijving van de aanvrager bij de Kamer van koophandel;
3. Bestuurssamenstelling van de rechtspersoon;
4. Investeringsbegroting met bijbehorende financiering;
5. Offerte van de geldlening of te garanderen lening met een looptijd dat is afgestemd op de economische levensduur van het object waarvoor de lening wordt afgesloten;
6. Meerjarige exploitatiebegroting huidig en 3 volgende begrotingsjaren (inclusief de lasten t.g.v. de investering en geldlening);
7. Goedgekeurde jaarrekening van de afgelopen 2 jaren.

Voorwaarden

Aan het verstrekken van een geldlening en het verlenen van een garantie op een geldlening worden de volgende voorwaarden verbonden:

- De aanvrager dient te beschikken over de benodigde vergunningen om de activiteiten te verrichten of de investeringen te plegen waarvoor de geldlening of garantie wordt aangevraagd;
- Er wordt, indien er sprake is van accommodatie op eigen grond/recht van opstal, het recht van hypotheek gevestigd ten behoeve van de gemeente;
- Het onroerend goed moet voldoende, d.w.z. tegen herbouw-/vervangingswaarde, verzekerd zijn bij een solide maatschappij;
- Zonder voorafgaande toestemming van het college is het de geldnemer niet toegestaan onroerende zaken te vervreemden, te bezwaren dan wel te veranderen van bestemming;
- Indien de gemeente als borg wordt aangesproken voor de betaling van rente en aflossing van de geborgde lening, blijft deze betaling als schuld op de geldnemer rusten, vermeerderd met de op het moment van aanspraak geldende rente;
- Het is niet mogelijk het afgeloste deel te herfinancieren binnen de garantstelling van dezelfde geldlening;
- Er wordt geen garantstelling verstrekt voor leningen die aangetrokken zijn voor het afdekken van exploitatietekorten. Garantstellingen worden enkel verstrekt ten behoeve van de financiering van investeringen;
- Geen garanties worden verstrekt ten behoeve van aflossingsvrije geldleningen;
- Er worden geen aflossingsvrije geldleningen verstrekt;
- Er worden geen geldleningen verstrekt voor het afdekken van exploitatietekorten;
- De geldnemer verplicht zich om jaarlijks voor de aanvang van het boekjaar het inzenden van de jaarlijkse begroting evenals tot het inzenden van de jaarrekening, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar.

Naarmate de omvang van de lening en de daarbij zijnde risico's daartoe aanleiding geeft kunnen aanvullende voorwaarden door het college van burgemeester en wethouders worden gesteld.

